7. Профессиональная педагогика: учебник для вузов / М.Н. Дудина [и др.]; ред. С.Я. Батышев [и др.]; Исслед. центр проблем непрерыв. проф. образования. – М.: Ассоциация "Проф. образование", 1997. – 511 с.
8. Тадеєва М. Білінгвізм у мовній освіті європейських країн: досягнення і проблеми / М. Тадеєва; редкол.: В. Кравець, В. Мадзігон, Г. Терещук [та ін.] // Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія "Педагогіка". – Тернопіль, 2009. – № 1. – С. 111-115.
9. Шапран О. Інноваційні технології в педагогіці та психології: їх сутність та різновиди / О. Шапран, В. Шапран // Вісник Інституту розвитку дитини. Вип. 12. Серія "Філософія, педагогіка, психологія": збірник наукових праць. – К.: Вид-во Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, 2010. – С.147-153.
10. Alexander S. An evaluation of innovation projects involving communication and information technology in higher education. – Higher Education Research & Development. – 1999. – 18 (2). – P. 173-183.
11. Law, N., Pelgrum, W. J., & Plomp, T. (Eds.) (2008). Pedagogy and ICT in schools around the world: findings from the SITES 2006 study. 296 pp. Hong Kong : CERC and Springer.
12. Pellegrino, J., S. Goldman, M. Bertenthal and K. Lawless, (2007). Teacher education and technology initial results from the "what works and why" project, Yearbook of the National Society for the Study of Education, 106(2): 52-86.

Л.О. ПОТЕНКО. РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ

Резюме. *Статья освещает актуальные вопросы внедрения и использования инновационных педагогических технологий и методов у высших учебных заведениях Украины. Проанализированы современные подходы к определению инновационных технологий обучения иностранным языкам, обоснована целесообразность использования инновационных методов в практике обучения иноязычного общения.*

Ключевые слова: *педагогические технологии, инновационные технологи, обучение иностранному языку, инновационные учебные методы.*

L.O. POTENKO. ROLE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN THE HIGHER SCHOOL

The summary. *The article highlights topical issues of implementation and use of innovative educational technologies in higher educational establishments of Ukraine. Modern approaches to the definition of innovative technologies of foreign language teaching have been analyzed; the expediency of using innovative methods in the practice of foreign language communication training has been proved.*

Key words: *pedagogical technologies, innovative technologies, foreign language training, innovative teaching methods.*

Одержано редакцією 09.02.2015 р.

УДК: 378. 015 **А.В. ФРІДРІХ**

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ В СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Резюме. *У статті визначено й обґрунтовано педагогічні умови формування національних цінностей у студентів. Розкрито теоретичний і практичний аспекти та специфіку формування національних цінностей у студентів-філологічних спеціальностей у навчально-виховному процесі університету.*

Ключові слова*: національні цінності українців, національне самоусвідомлення, національно-ціннісна діяльність, формування національних цінностей студентів-філологів.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Основу національної освіти формує позитивне сприйняття суспільством свого історичного минулого, пізнання глибинного змісту суспільного буття шляхом осмислення власних національних джерел і відродження кращих зразків народної культури. Саме національна освіта, що відображає цінності, ідеали, традиції і відносини, прийняті у певному соціокультурному середовищі, визначає загальний вектор розвитку суспільства.

Збереження та подальше збагачення національних цінностей у всіх сферах духовної культури суспільства, особливо у сфері освіти й виховання, наразі стають актуальними у світлі подальшого реформування системи вищої освіти України з орієнтацією на зміцнення її своєрідності й самобутності на основі єдності національних і вселюдських ідеалів педагогіки.

Цю проблему можна віднести до категорії досить вивчених, різнобічно досліджених у науці, однак таких, що не тільки не втрачають своєї значущості, привабливості, інтересу з боку науковців, а й розкривають нові обрії для майбутніх пошуків з огляду на свою багатовимірність та дотичність до інших наукових проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття цінностей та їхня структура відображені у філософських, психологічних, культурологічних дослідженнях таких учених, як: С.Ф. Анісімов, В.М. Березинський, В.О. Василенко, В.В. Гречаний, О.Г. Дробницький, І.Г. Дубов, Е. Дюркгейм, В.А. Караковський, Д.О. Леонтьєв, В.М. Сагатовський, В.П. Тугарінов та ін.

Різні аспекти впливу цінностей на життя особистості та суспільства вивчають такі українські вчені, як: Г.В. Альохина, А.М. Афанасьєв, І.М. Бех, М.Й. Боришевський, І.І. Бурцева, Т.В. Бутківська, Т.Г. Ващенко, М.М. Кардаш, І.Г. Тараненко та ін.

При всьому багатстві матеріалу з окремих аспектів формування різних цінностей у студентів потрібно визнати, що практично відсутні як єдина теоретична база положення щодо формування саме національних цінностей у студентів-філологів у процесі їх фахової підготовки. Порушена проблема актуалізується також наявністю низки суперечностей між: (1) об'єктивними потребами підвищення статусу національних цінностей, збереження й передачі самобутніх українських національних культурних традицій і динамічними процесами глобалізації й інтеграційними тенденціями національних культур; (2) багатством національної культури, яка була створена українським народом упродовж багатьох століть, і рівнем затребуваності цих культурних цінностей; (3) вимогами сучасного суспільства щодо ціннісної орієнтованості фахової підготовки студентів філологічних спеціальностей у навчально-виховному процесі університету.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати напрями і зміст формування національних цінностей у студентів-філологів. Згідно мети дослідження були поставлені такі **завдання: з**'ясувати сутність і роль національних цінностей у становленні особистості студента; розкрити зміст та напрями процесу формування національних цінностей у студентів-філологів.

Об'єкт дослідження – процес формування національних цінностей у студентів. *Предмет дослідження* – зміст і педагогічні умови формування національних цінностей у студентів філологічних спеціальностей.

В сучасних умовах члени суспільства мають орієнтуватися на вселюдські цінності, які зумовлені потребами соціально-економічного розвитку. Розмірковуючи про необхідність спиратися на вселюдські морально-духовні цінності, не можна нехтувати і національними цінностями, багатовіковими надбаннями національного виховання. Саме цінності як найважливіші компоненти людської культури, поряд із нормами та ідеалами, повинні виступити об'єктом не лише аксіологічних, але й психолого-педагогічних досліджень. Адже цінності онтологічно відображаються в різних формах людського існування й діяльності, функціонують у міжсуб'єктних відносинах, орієнтуючи кожну конкретну людину й суспільство в цілому на значуще й належне.

Аналіз наявних у філософській, у тому числі й в аксіологічній, літературі визначень терміна «цінність» показує, що дане поняття використовується різними дослідниками в декількох значеннях: (1) цінність розглядається як мета людської діяльності й учинків [3, 55]; (2) цінність як нормативність [12, 31]. У цьому випадку під нормативністю маються на увазі уявлення людини й суспільства про мету і ціннісні орієнтації, регламентацію діяльності й поведінки суб'єкта виходячи з інтересів як самого індивіда, так і суспільства, і так само вироблені суспільством, поколіннями стандарти суспільного розвитку й людського життя; (3) цінність як оцінка, що характеризує значущість змісту певного об'єкта, явища, людської діяльності, учинків або життя взагалі [4, 121]; (4) цінність як певний значеннєвий зміст і значущість [6, 106]; (5) цінність як регулятор людської поведінки, що стимулює її на певні вчинки [13, 29]; (6) цінність як результат людської діяльності, значущий для неї й оточуючих людей [10, 27]; (7) цінність як часова характеристика процесу й результату осмислення й усвідомлення суб'єктом власного життя, своїх цілей та інтересів, призначення [2, 42]; (8) цінність як істина, що виступає правильним і адекватним віддзеркалення предметів і явищ навколишньої дійсності суб'єктом пізнання [14, 83]; (9) цінність як ідеальний зміст будь-чого [1, 54]; (10) цінність як ідеал [7, 4].

Проаналізувавши різні точки зору, вважаємо, що культура є ніщо інше, як те, що впорядковує, організує, спрямовує, підтримує потік цінностей, їхнє створення, засвоєння, трансляцію, збереження й накопичення. Включення або не включення національних цінностей у власну систему цінностей буде залежати від потреб людини. Для реалізації національних цінностей необхідна наступна система потреб:

- Потреба в пізнанні. Забезпечує одержання, накопичення й реалізацію інформації, втілюється у системі знань і їх використанні для знаходження оптимальних відносин із представниками інших національностей. Проявляється через мотивацію до навчання.
- Потреба єднання. Забезпечує збереження цілісності елементів системи (країна, нація, етнос). Знаходить вираження й проявляється в прагненні до взаємодії, погодженості, системності. Проявляється через мотивацію на любов, дружбу, співпереживання.
- Потреба творення. Забезпечує пристосування елементів і систем до мінливих умов. Реалізується в зацікавленості в результатах своєї діяльності не тільки з погляду користі для себе, але й для інших. Визначається мотивацією до кінцевого результату самої діяльності як розвитку.
- Потреба творчості забезпечує розвиток елементів і систем шляхом удосконалення способів перебігу різних процесів, зв'язків, діяльності. Проявляється в прагненні до вдосконалення навколишнього світу й себе [8].

За суб'єктом відносин цінності класифікуються на вселюдські, національні, класові, групові й індивідуальні. Проте всі ці групи цінностей мають різні відповідності із вселюдськими. Для нашого дослідження необхідно розглянути міру відповідності вселюдських системних цінностей національним. В основу поняття «*вселюдські цінності*» вкладаються подвійний, однак взаємодоповнюючий зміст.

По-перше, вселюдські цінності – це цінності не для певного обмеженого кола людей, а для всього людства. Певною мірою вони властиві всім суспільствам, соціальним групам, народам, хоча мають різне вираження. Це залежить від особливостей культурно-історичного розвитку країни.

По-друге, вселюдські цінності носять абсолютний характер, це вічні цінності. В їхню основу покладена ідея абсолютного втілення Добра, Істини, Справедливості, Краси, Любові тощо. При цьому вселюдські цінності виступають як ідеал, регулятивний зразок поведінки для всіх людей. Означені положення розробляють Д.О. Леонтьєв [9], В.П. Тугарінов [14] та ін.

Вселюдське начало реалізується в конкретних соціальних утвореннях, оскільки кожна конкретна людина є громадянином держави, належить до певного етносу. Отже, вселюдські цінності включають у себе патріотизм, любов до батьківщини, виховання громадянської відповідальності, повагу звичаїв і законів своєї країни тощо.

Таким чином, національні цінності ми розглядаємо в єдності із вселюдськими, які збагачуються за рахунок перших і проявляються у них своєрідно та специфічно. У процесі виховання студентської молоді слід сприяти перетворенню цієї діалектичної єдності в особистісне, а особистісного у загальне. Запозичувати слід із вселюдської скарбниці духовності те, що не загрожує національній самобутності, а збагачує її виховні традиції, пов'язані із формуванням і розвитком національних духовних цінностей.

Вселюдське не заперечує національне. Саме в рамках національного вперше формується те індивідуальне, неповторне, яке потім і знаходить цінність вселюдського. Як зауважує Д.О. Леонтьєв, «національне є середній, опосередковуючий елемент між вселюдським та індивідуальним» [9, 16].

Для визначення підходів до трактування природи й сутності національних цінностей, на наш погляд, є важливим обґрунтування чинників, що впливають на соціалізацію особистості. А.В. Мудрик розглядає чотири групи чинників: мегачинники (космос, планета, світ); макрочинники (країна, суспільство, держава); мезочинники (етнічна приналежність, місце поселення); мікрочинники (сім'я, група однолітків) [11]. На думку автора, країна, суспільство, держава в ієрархічній системі займають вищий щабель у порівнянні з етнічною приналежністю.

Таким чином, аналіз базових філософських, соціологічних, психологічних, педагогічних понять дозволив виявити **сутність *національних цінностей українців*,** під якими ми розуміємо соціальні домінанти орієнтацій особистості української людини, що є результатом віддзеркалення об'єктивно-необхідних взаємин у суспільстві, уявлення людей про завдання й норми своєї поведінки, що втілюють історичний досвід і концентровано виражають зміст культури української нації.

Ми прийшли до переконання, що українські національні цінності носять об'єктивно-суб'єктивний характер. Вони не привнесені в суспільну свідомість ззовні та не є застиглою й незмінною категорією. Українські національні цінності виникають на тому або іншому етапі історичного розвитку людства в ході його колективної діяльності, відображаючи насущну потребу соціально-економічного розвитку суспільства, та поступово формуються в тій або іншій сфері колективної свідомості як його кінцева мета, як позитивний полюс ціннісного простору кожної із цих сфер.

У ході нашого дослідження серед важливих *українських національних цінностей* нами визначено*: духовність, державність, відкритість, патріотизм, громадянськість, соборність, народність, колективізм, гостинність, щиросердність, працьовитість.*

Становлення їх особистісно значущими для кожного індивіда відбувається в результаті ціннісного орієнтування. Так, українські національні цінності, сприймаючись крізь призму індивідуальної життєдіяльності, через внутрішній світ людини, входять у психологічну структуру особистості у формі особистісних цінностей, стають одним із джерел мотивації її поведінки. Інтеріоризуючись індивідуальною свідомістю, українські національні цінності набувають суб'єктивного характеру, особистісно обумовлених характеристик.

Система особистісних цінностей буде складатися в процесі діяльного розпредмечування індивідами змісту українських національних цінностей, об'єктивованих у здобутках матеріальної й духовної культури. Особистісними стануть ті українські національні цінності, стосовно яких суб'єкт самовизначився. Віддзеркалюючись у свідомості у формі ціннісних орієнтацій, вони будуть слугувати важливим чинником соціальної регуляції взаємин людей в українському суспільстві. Виявлені й обґрунтовані українські національні цінності становлять внутрішній стрижень культури українського суспільства, є об'єднуючою ланкою сфер духовного виробництва, форм суспільної свідомості.

Нами встановлено, що умови світової інтеграції культурних цінностей спрямовують сучасну українську молодь від національного капсулювання до інтеграції. Необхідно відзначити, що при цьому виокремлюються із загальної сукупності цінностей базові (вселюдські) і цінності, обумовлені перетвореннями в суспільстві. Зіставлення цих двох видів цінностей може також трансформуватися залежно від низки умов, від теоретичної розробленості, від стану практики й рівня соціально-політичної активності обох компонентів – викладачів і студентів.

Вітчизняна учена О.І. Гевко зазначає: «Самобутність українських цінностей – соборність, колективізм, взаємодопомога, щедрість душі, перевага духовних цінностей над матеріальними – не протистоїть, а навпаки, тільки збагачує вселюдські цінності» [5, 133]. Освіта, незалежно від рівня й профілю навчального закладу, повинна бути спрямована на трансляцію історично складених цінностей суспільства, на збагачення ментальних якостей народу вселюдськими цінностями в процесі діалогу культур. Кожне покоління, приймаючи накопичений попередниками соціальний досвід, вносить щось нове в систему ціннісних орієнтацій. Зміст цього «нового» визначається покращеннями, що відбуваються в суспільстві. Водночас сучасні явища життя здійснюють на зростаюче покоління не завжди позитивний вплив.

Чинниками, що впливають на процес формування українських національних цінностей, є моральні, морально-етичні чинники, що здійснюють суттєвий вплив на психологію особистості й народу. Саме ними визначається розвиток суспільства й ступінь свідомого втручання в життя, узгодження розвитку, формування, ціннісних орієнтацій, з'ясування змістовних аспектів, етапів процесу формування цінностей під впливом

керованих і некерованих чинників. Аналіз ціннісних орієнтацій сучасної студентської молоді неможливо провести, не враховуючи тенденцій, що мають суперечливий вплив на процес формування українських національних цінностей: (1) суспільна ситуація, у якій перебуває Україна, тобто тенденція переваги спонтанних впливів, обумовлених зміною навколишнього середовища; (2) змішування пріоритетів і стереотипів поведінки в напрямку ігнорування традиційних приводить до диференційованого підходу в ставленні особистості до оточуючих. Поширеним явищем став індивідуалізм, правовий нігілізм, агресія. Вплив на формування ціннісних орієнтації даного чинника є особливо сильним, оскільки одним з найефективніших шляхів становлення людини є наслідування ідеалів, зразків поведінки.

Вважаємо, що основну увагу варто зосереджувати на виховній цінності культури, яка виступає за відновлення традиційного характеру виховання особистості й пропонує: (1) на основі знання базових засад національної культури формувати мотивацію до саморозвитку в ній; (2) формувати національну самосвідомість; (3) виховувати риси національного характеру, розбудовувати самобутність кожної особистості; (4) формувати моральні знання й уміння, необхідні для відтворення різних елементів культури в життєдіяльності особистості.

Необхідно зауважити, що девальвація українських національних цінностей вплинула на суспільну свідомість більшості соціальних і вікових груп країни, різко знизився вплив української культури, мистецтва й освіти.

В умовах сучасної освітньої ситуації, яка визначається необхідністю розробки цілісної системи формування українських національних цінностей, необхідне удосконалення змісту освітнього процесу, орієнтованого на відродження українського ідеалу. Національне виховання має стати фундаментом становлення світогляду молодої людини, на якому формуються фахові знання та професійна відповідальність. Головною метою національного виховання студентської молоді є формування свідомого громадянина-патріота Української держави, активного провідника національної ідеї, представника української національної еліти через розвиток у молодого покоління національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних запитів. Завданнями національного виховання студентської молоді є: формування національної гідності громадянина, виховання поваги й любові до рідної землі й українських традицій.

Таким чином, на підставі аналізу низки педагогічних досліджень з питань формування цінностей студентів, а також враховуючи положення, відображені у Концепції національного виховання студентської молоді, формування національних цінностей студентів розглянуто як сукупність навчально-виховних дій, впливів, заходів, спрямованих на виховання у них системи національних переконань, знань, почуттів та досвіду національно-ціннісної поведінки, долучення до традицій, звичаїв, створених упродовж віків українським народом і покликаних формувати світоглядні позиції та ціннісні орієнтири молоді.

Висновок. Отже, основними *змістовими компонентами* процесу формування національних цінностей у студентів філологічних спеціальностей ми визначили: (1) національне самоусвідомлення студентів-філологів; (2) національне мислення студентів; (3) національно-ціннісну діяльність студентів. Окрім цього структуру процесу формування українських цінностей ми подаємо через три взаємопов'язані *напрямки*: (1) формування національної самосвідомості, (2) формування розуміння національних цінностей, (3) формування досвіду національно-ціннісної діяльності.

Формування українських національних цінностей може бути здійснене в навчально-виховному процесі університету шляхом створення відповідних педагогічних умов і включення студентів у конкретні види навчальної й позанавчальної діяльності, що забезпечують формування необхідних якостей особистості.

Перспективними напрямами роботи вважаємо вивчення проблеми формування національних цінностей в умовах міжкультурної інтеграції; розв'язання питань впливу глобалізації на культуру та цінності особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бакурадзе А.Б. Классификации ценностей в контексте управления образованием / А.Б. Бакурадзе // Образование и наука. – 2013. – № 7. – С. 54-59.
2. Бех І.Д. Духовні цінності в розвитку особистості / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С. 37-44.
3. Боришевський М.Й. Духовні цінності в становленні особистості громадянина / М.Й. Боришевський // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С. 55-62.
4. Василенко В.О. Цінність і оцінка / В.О. Василенко. – К.: Вища школа, 1994. – 230 с.
5. Гевко О.І. Формування національних цінностей студентської молоді / О.І. Гевко // Молодь і ринок. – 2007. – № 10. – С. 133-137.
6. Дюркгейм Э. Ценность и «реальные суждение» / Э. Дюркгейм // Социологические исследования. –1991. – № 2. – С. 106-114.
7. Караковский В.А. Общечеловеческие ценности – основа целостного учебно-воспитательного процесса: основные направления школьного воспитания / В.А. Караковский // Воспитание школьников. – 1993. – № 5. – С. 2-7.
8. Культуротворча парадигма українського націєтворення: зб. наук. ст. / ред.: В.А. Бітаєв; ДАКККМ, Ін-т мистец. ПНУ ім. В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 2006. – 204 с.
9. Леонтьев Д.А. Ценность как междисциплинарное понятие: опыт многомерной реконструкции / Д.А. Леонтьев // Вопросы философии. – 1996. – № 4. – С. 15-26.

10. Малахов В.А. Культура и человеческая целостность / В.А. Малахов. – К., 1984. – 119 с.
11. Мудрик А.В. Социальная педагогика: учебник для студентов пед. вузов / А.В. Мудрик; под ред. В.А. Сластенина. – М.: Центральная Академия, 2000. – 200 с.
12. Сагатовский В.Н. Системный подход к классификации ценностей / В.Н. Сагатовский // Научные исследования и человеческие потребности: материалы Московской встречи экспертов по проекту ЮНЕСКО. – М.: Наука, 1979. – С. 30-45.
13. Тараненко І.Г. Демократичні цінності у становленні громадянина / І.Г. Тараненко // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 2. – С. 28-35.
14. Тугаринов В.П. О ценностях жизни и культуры / В.П. Тугаринов. – Л.: ЛГУ, 1960. – 156 с.

А.В. ФРИДРИХ. ФОРМИРОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ У СТУДЕНТОВ В УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Резюме. *В статье определены и обоснованы педагогические условия формирования национальных ценностей у студентов. Раскрыты теоретический и практический аспекты и специфика формирования национальных ценностей у студентов филологических специальностей в учебно-воспитательном процессе университета.*

Ключевые слова: *национальные ценности украинцев, национальное самосознание, национально-ценностная деятельность, формирования национальных ценностей студентов-филологов.*

A.V. FRIDRIKH. FORMATION OF PHYLOLOGY STUDENTS' NATIONAL VALUES IN EDUCATIONAL PROCESS

The summary. *The article deals with the pedagogical conditions of students' national values formation. It has been defined the criteria, indicators and levels of the development of national values in students as well asspecifics of phylology students' national values formation in the educational process of a university.*

Key words*: national values of Ukrainians, national self-conscience, national-valued activities, students' national values formation.*

Одержано редакцією 06.02.2015 р.

УДК: 378. 11. 31. 015. 3: **І.А. ГОРОБЕЦЬ**

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КЕРІВНИКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

Резюме. *Розглядається проблема інформаційно-комунікаційної компетентності керівника вищого навчального закладу як важливої складової його професійної культури.*

Ключові слова: *компетентність, інформаційно-комунікаційна компетентність, керівник вищого навчального закладу, професійна культура керівника.*

Постановка проблеми. Експотенційне зростання інформації вимагає від кожного з нас умінь нею оперувати, швидко адаптуватися до нового, сприймати, інтерпретувати й використовувати. Широке впровадження інформаційних технологій як загальноцивілізаційний процес сучасності зумовило значні зміни в різноманітних сферах суспільного життя. Найпомітнішим наслідком бурхливого розвитку інформаційних технологій стала так звана інформатизація суспільної діяльності, що розуміється, насамперед, як перехід до широкого використання новітньої (електронно-обчислювальної) техніки та відповідних технологій.

За таких умов актуальним постає питання інформаційно-комунікаційної компетентності кожної особистості, кожного педагога, керівника. Все це вимагає нових підходів до управління освітніми закладами, до формування професійної компетентності всіх учасників навчально-виховного процесу і особливо – їх керівників. Потребу в якісно підготовлених, конкурентноспроможних фахівцях, здатних забезпечити функціонування і розвиток вищого навчального закладу в сучасних умовах, керівниках, які відзначаються високим рівнем педагогічної майстерності і творчості, професійної культури, неодмінною складовою якої є інформаційно-комунікаційна компетентність, покликана значною мірою розв'язати система післядипломної педагогічної освіти.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв`язання даної проблеми. Наукові основи спільних для всієї системи освіти проблем управління досліджують Ю.С. Алфьоров, Б.С. Гершунський, Ю.А. Конаржевський, В.І. Маслов, А.М. Мойсеєв, М.М. Поташнік, В.П. Сімонов, Т.І. Шамова тощо. Теоретичні засади діяльності керівника закладу освіти та підвищення його управлінської кваліфікації знайшли своє відображення у працях В.І. Бондаря, Л.І. Даниленко, Г.В. Єльникової, В.І. Маслова, В.В. Олійника, В.С. Пікельної, Т.М. Сорочан ін. Проблема інформатизації освіти та використання інформаційних технологій розглядається В.Ю. Биковим, Ю.О. Дорошенко, В.Г. Кременем, В.І. Луговим, Д.Ш. Матрос, О.Я. Савченко; процес формування компетентності досліджують І.О. Зимня, О.В. Овчарук, Г.В. Онкович; питанням розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності присвячують свої праці В.А. Бубнов, А.М. Гуржій, М.І. Жалдак, О.С. Ільків, Г.О. Козлакова, Н.В. Морзе, Т.І. Чепрасова, А.В. Хуторський.

Окремі аспекти використання інформаційних технологій у підвищенні кваліфікації керівних кадрів освіти, розвитку їх інформаційної культури досліджують В.Ю. Биков, В.Д. Руденко, В.В. Гуменюк, Л.Н. Забродська, Н.Д. Панкратова, Л.М. Калініна та ін.